

Транспортное и складское обслуживание предполагает всеобщую идентификацию грузов, тары, подвижного состава. Широкое использование беспилотных транспортных средств возможно уже в ближайшем будущем. Контроль грузопотоков и состояния грузов в условиях неиндустрии осуществляются в режиме реального времени.

Указанные особенности маркетинга и основных бизнес-процессов следует учитывать при проектировании и модернизации цепей поставок.

Онищенко Я.Г.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Сучасна «зелена» логістика

oniya-ua@mail.ru

Вступ. Сучасне суспільство розвивається в умовах наростаючої кризи взаємин людини і навколишнього природного середовища. В таких умовах виникає необхідність використання «зеленої» логістики. До логістики традиційно відносять планування, виконання та контроль за переміщення і розміщення людей та/або товарів у межах економічної системи для досягнення визначених цілей. Якщо головна функція логістики – це координування видів логістичної діяльності з метою задоволення потреб клієнтів з мінімальними витратами, то в «зеленій» логістиці більше уваги приділяють зовнішнім витратам, пов'язаних зі змінами клімату, забрудненням повітря, води і ґрунту з метою досягнення стійкого балансу між економікою, навколишнім середовищем і суспільством, тобто, ґрунтуючись на екологічно безпечних «зелених» технологіях вирішувати проблеми зниження забруднення довкілля.

Метою є дослідження відмінностей впровадження концепцій сучасної «зеленої» логістики, а також рівня розвитку логістичного обслуговування.

Методом дослідження є управління логістичним процесом, що включає виробництво, складування, транспортування, управління відходами.

Результати досліджень. «Зелені» технології – це інновації, в основі яких лежать принципи сталого розвитку і повторне використання або економія природних ресурсів. «Зелені» технології в даний час знаходяться на стадії свого раннього розвитку, як колись інформаційні технології. Очікується, що розвиток «зелених» технологій за масштабами, силі впливу на зміну структури економіки і майбутніх змін буде порівняно з інформаційними інноваціями, які активно увійшли в наше життя.

До основних «зелених» технологій в логістичній діяльності відносять: відбір постачальників сировини з найменшими витратами невідновлюваних ресурсів; зменшення запасів для скорочення потреби в складських площах; оптимізацію маршрутів транспортування вантажів з метою скорочення викидів шкідливих газів; перехід на дружні до навколишнього середовища види транспорту (водний, залізничний) і скорочення автомобільних перевезень; виключення з логістичного ланцюга проміжних пунктів зберігання і перевалки вантажів; зменшення паперового документообігу.

У дослідженнях вітчизняних вчених зазначається, що логістика має значний потенціал для здійснення екологічного контролю транспортних систем, процесів утилізації продукції, пакувальних матеріалів, контролю і мінімізації забруднення, реалізації процесів енерго- і ресурсозбереження. Вичерпне визначення «зеленої» логістики дали М.Ю. Григорак і Ю.В. Варенко: «...це система заходів, яка передбачає застосування енерго- і ресурсозберігаючих технологій логістики та сучасного обладнання у всіх ланках ланцюга поставок товарів з метою мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище і підвищення сукупної споживчої цінності продукції для споживачів» [1].

В останні роки серед міжнародних компаній, що успішно реалізують концепцію «зеленої» логістики, можна виділити наступні [2]:

Nord Stream AG (Німеччина) – побудувала екологічний у світі газопровід «Північний потік» з мінімальними викидами CO² в атмосферу;

DHL (Німеччина) – впровадила сервіс GoGreen і веде облік викидів CO² при транспортуванні всіх вантажів;

UPS Air Cargo, оператор експрес-доставки (США) – використовує машини з гібридним двигуном;

Deutsche Bahn Schenker Rail (Німеччина) – реалізує проект Eco Plus і отримує електроенергію для своїх електровозів з відновлюваних джерел енергії;

Green Cargo Road & Logistics AB (Швеція) – застосовує енергозберігаючі локомотиви;

Toyota (Японія) – широко використовує вітряні турбіни і сонячні панелі для вироблення електроенергії;

K Line, судноплавна компанія (Японія) – розробила інноваційну комп'ютерну систему по оптимізації роботи двигунів на основі моніторингу погодних і гідрографічних умов, що призводить до зменшення шкідливих викидів в атмосферу на 1%.

В цілому по Україні можна виділити наступні перспективні напрямки впровадження «зелених» технологій:

- інвестування у розвиток і будівництво нових логістичних центрів, що дозволяють підвищити ефективність логістичних підприємств і вантажних перевезень у цілому по країні;

- впровадження спеціалізованих технологій на складі з метою раціональної організації складського приміщення і, як наслідок, скорочення складських територій та енергоспоживання;

- розвиток транспортної системи, транспортних розв'язок, будівництво нових доріг;

- скорочення частки автомобільних перевезень, заміщення їх найбільш екологічним транспортом;

– інформування споживачів про екологічну спрямованість діяльності компанії шляхом маркування упаковки спеціальними знаками;

– розвиток і стимулювання переробки відходів, зниження тарифів на утилізацію (багато підприємців не довозять відходи до зон переробки і залишають їх біля утилізаційних підприємств з-за високих розцінок здавання відходів).

Впровадження «зеленої» логістики може надати такі результати, як:

1. Раціональне використання всіх ресурсів підприємства: використання оборотної тари і її вторинна переробка, зниження енерговитрат за рахунок теплоізоляції складів і застосування сонячних батарей, відмова від паперового документообігу, планування оптимальних маршрутів.

2. Підвищення рівня екологічної безпеки, зниження рівня завдання шкоди навколишньому природному середовищу за рахунок застосування «зелених» технологій логістики.

3. Оптимальне розташування об'єктів логістичного сервісу з урахуванням розміщення альтернативних джерел енергії.

4. Підвищення мотивації підприємців з допомогою нормативних актів.

5. Екологічне навчання персоналу (вже застосовується в багатьох компаніях, орієнтованих на розвиток «зелених» технологій).

6. Підвищення обізнаності та мотивації споживачів.

Підводячи підсумок можна зазначити, що основою успіху сучасного бізнесу є дотримання принципів сталого розвитку, формування середовища для впровадження зелених технологій у логістичну діяльність, вдосконалення системи обліку шкідливого впливу на природні сфери та оцінці ефективності зусиль компаній по захисту навколишнього середовища від забруднення. Все більше компаній в світі усвідомлюють унікальну цінність невідновлюваних ресурсів і шукають оптимальний баланс між потребами організації, суспільства і природи.

Література:

1. Григорак М. Ю., Варенко Ю. В. Принципы «зеленой» логистики в деятельности логистических провайдеров. URL: http://www.aticmd.md/wp-content/uploads/2014/04/V_2_17_MMOTI_Grigorac_Varevko_.pdf.
2. Кизим А., Кабертай Дж. Современные тренды «зеленой» логистики в условиях глобализации // Логистика. 2013. № 1. С. 46–49.
3. Журавская М.А. Бенчмаркинговые технологии в решении транспортных проблем // Инновационный транспорт. – 2013. – №3 (9). – С. 48–53.
4. Кизим А.А. Современные тренды зелёной логистики в условиях глобализации / А.А. Кизим, Д.А. Кабертай // Логистика. – 2013. – №1. – С. 46–49.
5. Александрова К. «Зелёная» логистика позволила сэкономить 60 млн евро [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.lenoblinform.ru/apps/news/2011/11/08/zelenayalogistika-pozvolila-sekonomit-okolo-mln-e/?cat_ids=3(дата обращения: 10.04.2016).
6. Спрингер Ю. Зелёный свет «зелёной» логистике [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.sap.info/зелёный-свет-зелёной-логистике/15650> (дата обращения: 10.04.2016).

Онищенко Я.Г., Онищенко А.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Екологічні аспекти та їх врахування в сучасній логістиці

oniya-ua@mail.ru

Сучасна логістика, являючись одним із напрямків господарської діяльності поширює свої горизонти, ставлячи перед собою не менш значущі проблеми екологічної обстановки у світі повинна враховувати екологічні аспекти, щоб мінімізувати наслідки логістичних операцій.